

**ИНТЕРАКТИВНОСТТА В ОБУЧЕНИЕТО НА ПРОФЕСИОНАЛИСТИ ПО
ЗДРАВНИ ГРИЖИ**

Стефан Великов, Стайко Спиридонов, Петко Петков

*Медицински университет – София, Факултет по Обществено здраве, 1527 София,
България,*

e-mail: s_velikov@mail.bg

THE INTERACTIVITY IN THE TRAINING OF HEALTHCARE PROFESSIONALS

Stefan Velikov, Stayko Spiridonov, Petko Petkov

Medical University – Sofia, Faculty of Public Health, 1527 Sofia, Bulgaria.

E-mail: s_velikov@mail.bg

Abstract: The use of interactive teaching methods at medical universities is strongly influenced by the specificities of medical education. This paper aims to present the relationship between learning motivation of students and the implementation of interactive teaching methods in education. A large part of the respondents believe that the improvement of the material and technical facilities is important for the achieve of the interactive training, also note that there is partial assistance from institutions and organizations to effectively integrate interactive teaching methods.

Keywords: *Interactive teaching methods, medical education*

Въведение

Постоянно променящите се условия и нарастващите изисквания към здравните кадри налагат въвеждането на такива подходи в обучението, които стимулират познавателната им активност и професионални интереси. Нараства ролята и на мултидисциплинарния екип в здравеопазването като комплексен израз на индивидуалния подход към пациента. От друга страна развитието на технологиите в комбинация с откриване на нови техники в медицинската практика поставя въпроса за ролята на алтернативните форми на обучение при подготовката на здравни специалисти и как подобряването на материално-техническата база, и въвеждането на интерактивността в обучението повлиява мотивацията за учене на студентите.

Непрекъснатото (перманентното) образование е основен фактор за повишаване професионалната квалификация на работещите медицински специалисти. За обучаващите се студенти вариант е обучението чрез интерактивни образователни технологии. Налице е тенденция за оптимизация на учебния процес предимно чрез технологични средства. Преподавателят вече не е само източник на информация. Той е и мениджър, който управлява процеса на преподаване и учене, чрез подходящ стил, което предполага наличието на интеракция и формирането на редица социално-значими качества.

Методология

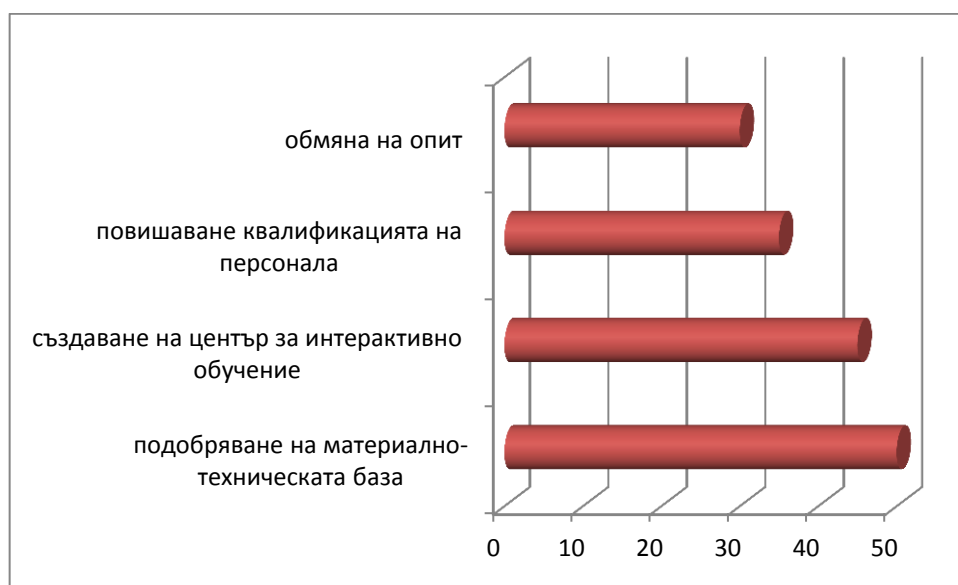
Проведена е анонимна анкета със 134 преподаватели от висшите медицински училища в страната, като следва Медицински университет - София 62, Медицински университет - Пловдив 25, Медицински университет - Плевен 20, Медицински факултет на Тракийски университет – Стара Загора 12, Бургаски университет 15. От респондентите 86,56% са жени, а 13,44% - мъже. Близо две трети от тях са във възрастовата група 41-60 г., като средният трудов стаж по специалността е около 20 г. Анкетата е проведена в периода Февруари – Май 2016г.

Резултати

Интересно е мнението на преподавателите относно използваните интерактивни методи за обучение (ИМО). В МУ-София основно е застъпено електронното обучение(40.74%) и използването на мултимедия(40,34%). Преподавателите от МУ-Пловдив използват казуси(72%), ролеви игри(64%) и дискусии(72%). В МУ-Плевен акцентът също е върху хуманно-центрираните интерактивни методи – ролеви игри(25%), учебни задачи(20%), проблемно базирано обучение (10%). Респондентите от Медицински факултет на Тракийския университет – Стара Загора посочват ролевите игри (75%) и брейнсторминга (67%). Преподавателите от факултета по обществени науки към Бургаския университет отдават предпочитания към дискуссионните интерактивни методи(90%), учебните задачи (80%) и ролевите игри (60%). От представените резултати е очевидна тенденцията към използването на интерактивни методи от групата на хуманно-центрираните. Технологично-базираните ИМО играят помощна роля, а от тях най-прилагана е мултимедията

Предложенията на преподавателите за утвърждаване на ИМО в медицинското образование са представени на фиг.1 (понеже респондентите посочват повече от един отговор, сумата от процентите надхвърля 100)

Фиг.1. Предложения на преподавателите за утвърждаване на интерактивни методи за обучение

С χ^2 тест за независимост е проверена връзката между подобряването на материално техническата база и важността на ИМО за повишаване мотивацията за учене на студентите. Резултатите показват статистически значима връзка между подобряването на материално-техническата база и мотивацията на студентите: $\chi^2(2)=6.063$, $p=0.039 < 0.05$.

Близко 2/3 от отговорилите, че подобряването на материално техническата база е важно за утвърждаване на интерактивното обучение, посочват, че ИМО е много важно за повишаване на мотивацията за учене. Това може да се обясни с факта, че в едно технологично развиващо се общество студентите много по-лесно и бързо се приспособяват към новите технологии и много по-лесно боравят с тях, което подобрява процесите на

преподаване и учене. INTERNET - генерацията приема информационните и комуникационни технологии като даденост и непрекъснато променят начините и средствата за себеизразяване, творчество и самоусъвършенстване

Според преподавателите от ВМУ водещи цели/предимства на интерактивното обучение са включването на студентите в реални дейности, повишаване на академичната мотивация, подобряване на уменията за работа в екип и комуникативните умения. Болшинството анкетирани (65%) отбелязват, че е налице частично съдействие от институции и организации за ефективно интегриране на интерактивните методи в обучението

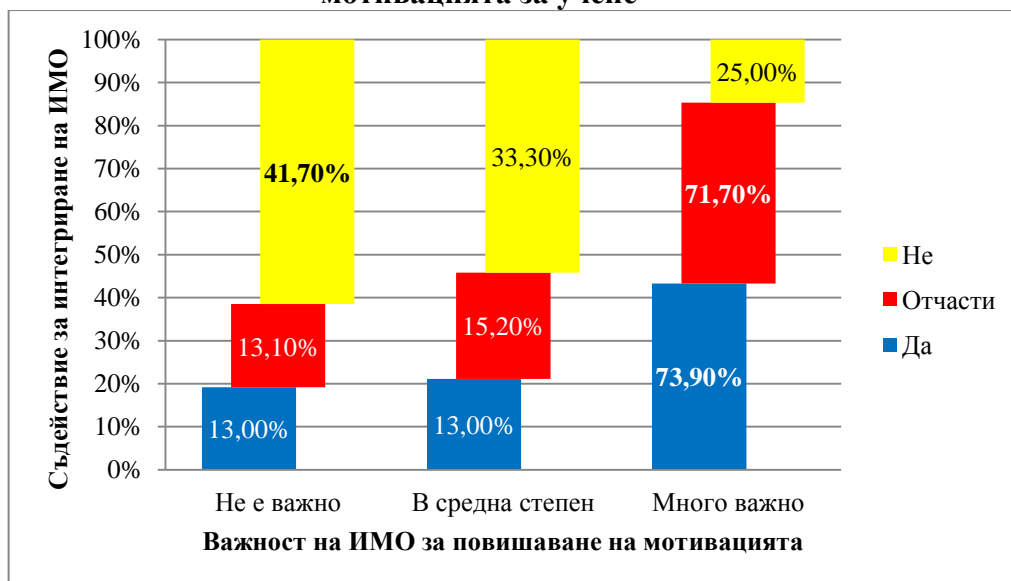
Анализирана е връзката между съдействието от страна на институциите за интегриране на ИМО и важността за постигане на определени образователни цели. В таблица 1. са представени резултати от изпълнение на точен тест на Фишер (Fisher's exact test).

Таблица 1. Резултати от Fisher's exact test за връзка между постигнати образователни цели и съдействие при интегриране на ИМО

	χ^2	df	p	Cramer's V
Повишаване а мотивацията за учене	10.978	4	0.017	0.208
Умения за работа в екип	15.834	4	0.001	0.266

По мнението на преподавателите откриваме статистически значима връзка между съдействието за интегриране на ИМО и повишаване на мотивацията за учене и формирането на умения за работа в екип (Таблица 1). На Фиг 2. е представена графично връзката между съдействие за интегриране на ИМО и повишаване на мотивацията за учене.

Фиг.2. Връзка между съдействие за интегриране на ИМО и повишаване на мотивацията за учене

Вижда, че 41,7% от тези, които не получават съдействие за интегриране на ИМО, твърдят че интерактивното обучение не е важно за повишава мотивацията за учене, докато процента на тези, които получават съдействие отчасти или изцяло и твърдят, че интерактивното обучение има важна роля за повишаване мотивацията за учене надвишава 70%. По мнението на преподавателите ИМО имат съществена роля за повишаване на мотивацията за учене в медицинското образование, като това е свързано и със съдействие от страна на съответното ръководство.

Заклучение

Студентите много по-лесно и бързо се приспособяват към новите технологии, което предопределя и налагащото се мнение на преподавателите, че подобряването на материално техническата база и въвеждането на ИМО може да подобри процесите на преподаване и учене. Направеният анализ показва статистическа зависимост между съдействието на институциите за интегриране на ИМО и постигането на следните образователни цели: повишаване на академичната мотивация и подобряване на уменията за работа в екип, която има съществена роля в обучението на специалисти по здравни грижи.

Литература

Гарднър, Х, Множеството интелигентности. Нови хоризонти в теорията и практиката, изд. „Изток – запад”, София, 2014 г.

Гюрова, В., В.Божилова, В.Вълканова, Г.Дерменджиева, Интерактивността в учебния процес, изд. ”Агенция Европрес”, София, 2006 г.

Попов, Т., Р.Янева, А.Терзиева, П.Петков, Ново исследование ожиданий и удовлетворенности обучением студентов – мед.сестер и акушерок, сб. „Профессиональное развитие ради сохранения восточно – европейской цивилизации, ВСОА, Красноярск, 2014 г.

Simons, J., S. Dewitte, W. Lens, The role of different types of instrumentality in motivation, study strategies, and performance: Know why you learn, so you`ll know what you learn!, British Journal of Educational Psychology, 2004, vol. 74, p.343-360